

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 36

van **STIJN DE ROO**

datum: 19 oktober 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Onderzoekers - Carrière als ondernemer

Niet elke onderzoeker is haar/zijn hele carrière tewerkgesteld in een universiteit, hogeschool of onderzoekscentrum.

Carrièreopportuniteiten voor onderzoekers zijn nodig en dat zowel in de publieke sector, de private sector, de ondernemerssector als in spin-offs.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van het aantal doctorandi/onderzoekers dat aan ondernemen denkt en/of stappen zet om te ondernemen? Graag een overzicht per jaar voor 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023 tot nog toe, met vermelding van de sector.
2. Kan de minister een overzicht bezorgen van het aantal spin-offs dat de laatste 3 jaar gecreëerd is in Vlaanderen? Graag een overzicht per jaar, met vermelding van de sector.

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 36 van 19 oktober 2023

van **STIJN DE ROO**

1. Ik kan u melden dat er in Vlaanderen meerdere doctorandi en onderzoekers van onze universiteiten en hogescholen er niet alleen aan denken, maar ook effectief stappen zetten om te ondernemen en ondernemer te worden.

Vanuit mijn beleid wordt ondernemerschap bij doctorandi en onderzoekers gestimuleerd en ondersteund via diverse subsidiemaatregelen waaronder vormingen via het programma Omkadering Jonge Onderzoekers (OJO) voor universiteiten, vorming en expertise via de cofinanciering van de interfaceactiviteiten bij de Kennis- en Techtransferdiensten voor de associaties en Input-Output-opleidingen voor de hogescholen. Daarnaast laat het FWO-aspirantenmandaat sinds 2019 toe dat men tijdens de jaren van doctoraatsonderzoek reeds de eerste stappen in ondernemerschap zet. Ook de via VLAIO ondersteunde eco-systemen 'student-ondernemer' in de verschillende studentensteden dragen bij tot de doelstelling om onderzoekers de stap naar ondernemerschap te laten zetten.

Echter een volledig exhaustief overzicht van alle instellingen samen, per jaar voor 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023 en vermelding van de sector is niet ter beschikking.

Bij het universiteitspersoneel worden de intenties tot ondernemerschap opgevolgd via periodieke bevestigingen. ECOOM heeft in 2018 gepeild naar de gedachte bij doctorandi om ondernemer te worden, via de "Survey of junior researchers": 14% antwoordde positief op de vraag "Heeft u interesse om in de toekomst zelfstandige in hoofdberoep te worden"? en 34% bij "verruimd naar zelfstandige in bijberoep". "Zelfstandige" is ruim, ook de vrije beroepen advocaten, dokters, psychologen, etc. vallen hieronder. In de recente ECOOM bevestiging 2023, werden de vragen over ondernemerschap nog verder uitgebreid; de resultaten worden momenteel verwerkt en zijn nog niet ter beschikking.

Daarnaast volgen meerdere universiteiten en het FWO de intenties van hun onderzoekers op via exitbevestigingen.

Zo gaf bij de VUB 22,3% van de bevestigden in 2023, aan na het behalen van een doctoraat als ondernemer of zelfstandige van start te willen gaan.

Verder hebben de vijf TTO's van de associaties een inschatting gemaakt op basis van data die ze monitoren, echter niet op een uniforme wijze over de verschillende kennisinstellingen heen.

Jaar	Aanmeldingen potentieel valoriseerbare projecten	Deelname trainingen gericht op valorisatie
2019	425	413
2020	420	413
2021	450	651
2022	493	683
2023*	306	550

*data tot 1 november 2023.

De 1ste kolom betreft het aantal aanmeldingen van valoriseerbare technologie of knowhow. (Cfr artikel IV.48 van de Codex Hoger Onderwijs: onderzoekers zijn verplicht om hun vindingen kenbaar te maken aan de daartoe bevoegde dienst, nl. de respectievelijke TTO's aan onze universiteiten.) Deze aanmelding betreft meestal het werk van een team en de aanmelder is meestal een professor of een senior onderzoeker. De cijfers zijn het aantal aanmeldingen dus niet het aantal daadwerkelijke personen die betrokken zijn. Deze aangemelde vindingen kunnen mogelijk gevaloriseerd worden als een spin-off, een licentie naar een bestaand bedrijf of als een intern platform binnen de universiteit dat kan samenwerken met de industrie. Echter vele aanmeldingen bevinden zich nog in een zeer vroeg stadium en/of blijken uiteindelijk niet valoriseerbaar. Deze cijfers zijn een onderschatting van het aantal doctorandi/onderzoekers dat aan ondernemen denkt en/of stappen zet om te ondernemen.

De 2de kolom betreft het aantal deelnemers aan trainingen gericht op valorisatie. De TTO's richten trainingen in om ondernemerszin te stimuleren in de ruimste betekenis (octrooien, spin-offs, samenwerking met industrie, licenties, op valorisatiegerichte financiering aantrekken...). Het betreft enkel doctorandi/onderzoekers die deelnemen, geen master of bachelor studenten die onder student-ondernemerschap vallen. Het is tevens een onderschatting van het aantal doctorandi/onderzoekers dat aan ondernemen denkt vermits er ook initiatieven voor opleidingen zijn binnen de faculteiten en veel ad hoc initiatieven die niet meegeteld werden.

2. In de periode 2020, 2021, 2022 en huidig 2023 zijn er 107 spin-offs gecreëerd in Vlaanderen door universiteiten, hogescholen en strategische onderzoekscentra. Hiervan werden er 3 spin-offs door de hogescholen opgericht. Er zijn 13 spin-offs die opgericht zijn in samenwerking met andere entiteiten. Bij 31 spin-offs waren de SOC's betrokken waarvan 16 spin-offs enkel een SOC. De universiteiten waren bij 88 spin-offs betrokken waarvan 73 enkel de universiteiten.